

стосуватися питань застосування розсуду при помягшенні карантинних заходів, аналізу невиконання договірних зобов'язань в умовах пандемії, а також дослідження судових спорів щодо порушення цивільних прав в умовах пандемії.

Список використаної літератури:

1. Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19: Постанова Кабінету Міністрів України № 211 від 11.03.2020 року. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrm020420ayini-vid-11-berezhnya-2020-r-211> (дата звернення: 14.05.2020).
2. Шербина Б.С. Здійснення цивільних прав за законодавством України. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2017 № 29 том 2. URL: http://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc29/part_2/5.pdf

Ключові слова: цивільне законодавство, розсуд в праві, пандемія, здійснення цивільних прав, COVID-19.

Ключевые слова: гражданское законодательство, усмотрение в праве, пандемия, осуществления гражданских прав, COVID-19.

Key words: civil legislation, discretion in law, pandemic, exercise of civil rights, COVID-19.

МАНЖОСОВА ОЛЕНА ВІКТОРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін
Чернівецького юридичного інституту,
кандидат юридичних наук, доцент*

ЩОДО ПРОБЛЕМ ЗАХИСТУ ПРАВА НА ОСОБИСТУ БЕЗПЕКУ

Сучасність не можна уявити собі без стрімкого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Реаліями є значна кількість викликів в різних сферах життя інформаційного суспільства. Особливо гостро постають питання забезпечення захисту прав та інтересів особи в процесі її користування мережею Інтернет, адже він є середовищем взаємодії значної кількості осіб із власними поглядами, потребами та цілями, що породжує значний ризик передачі неправдивої, викривленої інформації, дезінформації. Сформоване під впливом такої інформації хибне уявлення про ситуацію або переконання, може призвести до прийняття неправильних рішень чи небезпечної поведінки, яка загрожує життю, фізичному та психічному здоров'ю особи, що є складовою фундаментального права на особисту безпеку. Особиста безпека фізичної особи розглядається як окрема юридична категорія (особисте немайнове благо), яка має свій спеціальний правовий режим. Як відзначає Р. Стефанчук, змістом цього особистого немайнового права фізичної

особи необхідно розуміти, спрямоване на визнання за нею особистої безпеки як особистого немайнового блага, можливість використання нею цієї безпеки на власний розсуд, зокрема і шляхом визначення допустимого для себе рівня ризику в будь-якій із сфер життєдіяльності, а також вимагання від інших утримуватись від порушення своєї особистої безпеки, а у випадку порушення чи загрози такого порушення – припинити вказані дії та відновити особисту безпеку цієї фізичної особи [1, с. 57].

На сьогодні, інформаційні загрози з якими стикається особа в процесі користування мережею Інтернет є явищем багатоплановим і, як правило, дослідники приділяють значну увагу проблемам захисту інформації, майже залишаючи по-за увагою проблеми захисту особи від інформації.

Проте, варто відзначити, що спеціальним об'єктом та інструментом загроз можуть бути інформаційні технології, а отже, необхідно виокремити поняття «загрози від інформації», а саме загрози створеної неналежним використанням інформації та інформаційно-комунікативних технологій [2, с. 57].

Під інформаційними загрозами, що виникають в процесі користування мережею Інтернет, можна розуміти наявність в інформаційному середовищі шкідливої або небезпечної для його суб'єктів інформації, інформаційної продукції та технологій, здатних негативно впливати на їх стан, поведінку та взаємовідносини [3, с. 60]. А отже, необхідно приділити увагу також окремій категорії інформаційних загроз, якими є інформаційні впливи, які можуть мати не тільки негативні шкідливі наслідки для психічного здоров'я користувача, але й завдати цілком відчутну непоправну шкоду його фізичному здоров'ю чи, навіть, життю. Такий інформаційний вплив, розглядають як організоване, цілеспрямоване застосування спеціальних інформаційних засобів і технологій для внесення деструктивних змін у свідомість особистості, соціальних груп чи населення (корекція поведінки), в інформаційно-технічну інфраструктуру об'єкта впливу та (чи) фізичний стан людини» [4, с. 16]. Він визначається як інформаційно-психологічний, що загрожує фізичному стану людини [5, с. 217].

Реальними інформаційними загрозами на даний момент є відтворення потенційно небезпечних для життя і здоров'я дій, вчинених іншими користувачами мережі Інтернет (наприклад, потенційно небезпечні флешмоби, ігри, челенжи); самолікування на основі онлайн-консультації тощо. Слід відзначити, що на сьогодні, значна кількість користувачів шукають інформацію медичного характеру або інформацію пов'язану зі станом здоров'я в мережі Інтернет. Серед факторів, які спонукають до звернення до мережі з метою спроби самодіагностики, є недовіра до системи охорони здоров'я, падіння авторитету лікаря, утруднення доступу до кваліфікованої медичної допомоги, неналежна платоспроможність та багато іншого. Отже відбувається своєрідна зміна парадигми, коли можливості інформаційних технологій використовуються для самодіагностики та самолікування. Інформація медичного характеру, розміщена в мережі може

бути загрозою для життя і здоров'я, а отже для особистої безпеки не тільки у випадку її хибності. Через відсутність спеціальних професійних знань, особа не може критично оцінити отриману медичну інформацію або хибно її витлумачити.

Окремими проблемами, пов'язаними інформацією медичного характеру, є використання мережі Інтернет як маркетингового плацдарму для просування фармацевтичних препаратів, з науково не підтвердженою ефективністю або нетрадиційних, науково не обґрунтованих способів та методів лікування.

Визначений перелік є далеко не повним, і нові види інформаційних загроз, які посягають на особисту інформаційну безпеку фізичної особи можуть виникати в процесі стрімкого розвитку інформаційних технологій. Отже, забезпечення інформаційної безпеки користувачів мережі Інтернет вимагає комплексного підходу. Необхідна глибока наукова розвідка для вивчення інформаційних загроз, які виникають в процесі користування соціальними мережами та удосконалення діючого законодавства для ефективного захисту права на особисту інформаційну безпеку.

Список використаної літератури:

1. Стефанчук Р. Сучасні тенденції та перспективи розвитку права фізичної особи на особисту безпеку. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2008. № 4. С. 53-59.
2. ІТ-право: теорія і практика :навч.посібн. / авт.кол. ; за ред. Є.О. Харитонова, О.І. Харитонові. – 2-ге видан., виправлене та доповнене. – Одеса : Фенікс, 2019. – 472 с.
3. Зубок М.І. Інформаційна безпека в підприємницькій діяльності : монографія. К.: ГНОЗІС, 2015. 216 с.
4. Сугестивні технологи маніпулятивного впливу: Навч. посіб. / В.М. Петрик та ін.; за заг. ред. Є.Д. Скулиша. К.: Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2010. 248 с.
5. Золотар О.О. Інформаційна безпека людини:теорія і практика : монографія. – Київ : ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2018. – 446 с.

Ключові слова: особисті немайнові права, мережа Інтернет, інформаційні загрози, інформація медичного характеру, особиста інформаційна безпека.

Ключевые слова: личные неимущественные права, сеть Интернет, информационные угрозы, медицинская информация, личная информационная безопасность.

Key words: personal non-property rights, Internet, information threats, medical information, personal information security.